

Kristian Sommer og Anna Thusgård
Socialdemokratiet

13. juli 2026
Side 1 af 5

10-dages forespørgsel fra S til MTM om grønne byrum

Kristian Sommer (S) og Anna Thusgård (S) har fremsendt en 10-dages forespørgsel til Teknik og Miljø om grønne byrum. Nedenfor fremgår Teknik og Miljø's svar på spørgsmålene.

Spørgsmål 1

Hvilke projekter med grønne byrum er gennemført eller igangsat, og hvilke erfaringer er gjort?

Svar

Aarhus Kommune har gennem de senere år gennemført en række byrumsprojekter, hvor grønne elementer har været centrale. De primære er omdannelsen af Fredens Torv, Rundhøjtorvet, Højbjerg Torv og Vesterbro Torv, herudover er Harlev bymidte og Stationspladsen i Hjortshøj undervejs. Derudover er der også løbende mindre projekter med lokale grønne opholdsrum og såkaldte "hundører" i boligområder.

Erfaringerne viser generelt, at grønne byrum bidrager positivt til byliv, opholdsmuligheder og oplevelsen af byens kvalitet. Samtidig skaber de ofte merværdi ved at understøtte omkringliggende erhverv, klimatilpasning, biodiversitet og lokale fællesskaber. Erfaringerne viser også, at projekterne er komplekse og skal tilpasses de lokale forhold, herunder eksisterende trafikforhold, tekniske anlæg og driftsmæssige hensyn.

Spørgsmål 2

Hvordan ser forbruget ud på de midler, der er afsat til grønne byrum, og er der opsparede eller uforbrugte midler?

Svar

Aktuelt er der ca. 3,4 mio. kr. (2026-2029), der er ikke-disponerede på *KB Styrkelse af grønne byrum*. Midlerne kan indgå i finansieringen af kommende grønne byrumsprojekter.

Status er som følgende:

- **Rundhøj Torv:** 8,56 mio. kr. er disponeret til projektet. Projektet blev udmøntet i 2024, og der resterer ca. 0,02 mio. kr. som skal bruges til afsluttende arbejder.
- **Omdannelse af Skt. Knuds Torv (projektering):** Projektet blev udmøntet i 2025. Der er anvendt et mindre beløb til projektering, og der resterer ca. 0,10 mio. kr.

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte e-mail:
post@mtm.aarhus.dk

Sag: EMN-2026-008346

Herudover er der reserveret midler til en række konkrete projekter, som endnu ikke er endeligt udmøntet:

- Lys1: 1,5 mio. kr.
- Mårslet, fornyelse af bymidten: 1,0 mio. kr.
- Spørring: 1,5 mio. kr.
- Grønt mødested i Lystrup: 3,5 mio. kr.

13. juli 2026
Side 2 af 5

De reservede midler er aktuelt placeret i 2028 og indgår i de igangværende overvejelser om anlægsudskydelser.

Derudover er der tilført ca. 2,1 mio. kr. fra indtægter ved udbygning af ladeinfrastruktur. I henhold til det politiske forlig skal disse midler geninvesteres i grøn mobilitet og grønne byrum. Den konkrete udmøntning af midlerne forventes drøftet politisk i forbindelse med den årlige status for Grøn mobilitetsplan i 2027.

Spørgsmål 3

Hvordan og hvor kan der meningsfuldt etableres flere grønne byrum i både det centrale Aarhus og oplandsbyerne?

Svar

Teknik og Miljø henviser til den strategiske byrumsplan for konkret udpegede byrum. Ud over de byrum, der allerede er udpeget, vurderes mulighederne for at etablere flere grønne byrum løbende med afsæt i den strategiske byrumsplan, byskitser og helhedsplaner, ønsker fra fællesråd samt muligheder for sammentænkning med andre projekter.

I Aarhus Midtby kan særligt arealer, der frigøres som følge af trafikale omlægninger, rumme potentialer for nye grønne byrum. Det gælder eksempelvis i forbindelse med udviklingen omkring Vesterbro Torv, Banegårdspladsen, Frederiks Allé, Marselistunnelen og kommende projekter relateret til en mulig etape 2 af letbanen.

I oplandsbyerne arbejdes der løbende med muligheder for grønne opholdsrum, lokale mødesteder og grønne gadehjørner i dialog med fællesråd og lokale aktører. Her kan selv relativt små projekter bidrage væsentligt til byliv og lokale fællesskaber.

Spørgsmål 4

Konkrete byrum: Hvad vil det – ud fra et foreløbigt overslag – koste at om-danne følgende byrum til grønne, permanente byrum? a) Ingerslevs Plads b) Arealet omkring Vor Frue Kirke c) Torvene omkring Domkirken

Svar

Det er vanskeligt at udarbejde retvisende anlægsoverslag uden en nærmere projektudvikling, da omkostningerne afhænger af bl.a. arealets størrelse, eksisterende forhold, krav til tilgængelighed, tekniske anlæg, materialevalg og ambitionsniveau. For de nævnte lokaliteter vil der derfor være behov for en nærmere analyse og projektafgrænsning, før der kan udarbejdes kvalificerede anlægsoverslag. Projektmodning af de nævnte lokaliteter inklusiv borgerinvolvering og politisk proces tager erfaringsmæssig omkring 1-2 år pr. byrum, og koster omkring 250.000 kr. til 750.000 kr. pr. byrum at projektmodne.

Som sammenligningsgrundlag har tidligere byrumsprojekter som Fredens Torv og Rundhøjtorvet haft anlægsudgifter i størrelsesordenen 8-9 mio. kr. pr. projekt. Ved disse projekter var der omkring et års projektmodning.

Det vurderes dog, at større centrale byrum som Ingerslevs Plads samt areaerne omkring Vor Frue Kirke og Domkirken potentielt ligger i et anlægsniveau, der er væsentligt højere end mindre lokale byrumsprojekter.

Teknik og Miljø har fået en rådgiver til at komme med en kvadratmeterpris på etablering af byrum, og deres vurdering er, at det koster ca. 3000 - 6000 kr. per kvadratmeter i gennemsnit at etablere et grønt byrum. Det vil sige, at et grønt byrum ved Vor Frue Kirke vil koste omkring 13,4-22,3 mio. kr.

Spørgsmål 5

Hvordan kan grønne byrum i højere grad sammentænkes med klimatilpasning, biodiversitet og bynatur?

Svar

Grønne byrum kan i stigende grad udvikles som multifunktionelle løsninger, hvor ophold, klimatilpasning og biodiversitet understøtter hinanden. Et eksempel herpå er omdannelsen af Vesterbro Torv, hvor klimatilpasning er et væsentligt element i byrummet.

Det kan blandt andet ske ved at integrere regnvandshåndtering i byrummene gennem regnbede, forsinkelsesarealer og permeable belægninger. Samtidig kan beplantning med hjemmehørende arter, variation i vegetationstyper og flere træer bidrage til øget biodiversitet og bedre levesteder for planter og dyr.

Derudover kan grønne byrum bidrage til at mindske varmeeffekter i byen og skabe mere attraktive opholdsarealer for borgere og besøgende. Sammentænkning med klimatilpasningsprojekter kan samtidig skabe synergieffekter og potentielt bidrage til finansiering af dele af projekterne.

13. juli 2026

Side 3 af 5

13. juli 2026
Side 4 af 5

Spørgsmål 6

Hvilke afledte drifts- og vedligeholdelsesudgifter følger med nye og permanentgjorte byrum, og hvordan kan de finansieres varigt – så vi ikke opbygger et nyt vedligeholdelsesefterslæb, men sikrer, at byrummene holdes i den kvalitet, der er investeret i?

Svar

Nye og permanentgjorte grønne byrum medfører typisk øgede drifts- og vedligeholdelsesudgifter til blandt andet pleje af beplantning, træer og grønne anlæg, renholdelse, belægningsvedligeholdelse samt eventuelt inventar og tekniske installationer.

Omfanget varierer betydeligt afhængigt af anlæggenes størrelse og karakter. Det er derfor vigtigt, at driftsøkonomien indgår tidligt i projektudviklingen, så der skabes balance mellem anlægsambitioner og de langsigtede driftsforpligtelser.

I budgetaftalen for budget 2026 indgik følgende:

"Byrådet har afsat midler til etablering af ny byrum. Det er samtidig vigtigt at sikre, at der også afsættes midler til den efterfølgende drift af disse arealer. Forligspartierne er derfor enige om at indføre en ny model for grønne områder. Til indfasning af modellen reserveres 7,5 mio. kr., stigende trinvist fra 0,75 mio. kr. i 2026 til 3 mio. kr. i 2029. Beløbet placeres på driftsreserven. Modellen tager udgangspunkt i det fremsendte oplæg i Magistratens budget."

Forslaget til budgetmodel er vedlagt som bilag.

Det bemærkes herudover, at den grønne budgetmodel alene håndterer midler til almindelig afledte drift. Modellen vil således ikke kunne håndtere etableringsplejen, som dækker den mest intensive og driftstunge vedligeholdelsesperiode, da beplantninger er dynamiske, og skal driftes mest intensivt de første tre år. Denne finansiering vil fortsat skulle håndteres inden for projektøkonomien.

Budgetmodellen gælder derudover ikke for store projekter over 50 mio. kr. (f.eks. Giber Ringvej, Kongelunden eller lign.). I disse tilfælde forhandles driftsbudgettet i forbindelse med fastlæggelsen af den samlede projektøkonomi.

Spørgsmål 7

Vurderer rådmanden, at en eventuel udvidet indsats kan finansieres inden for eksisterende midler – fx gennem omprioritering inden for Teknik og Miljøramme eller medfinansiering, hvor byrummene også løser andre opgaver

(som regnvandshåndtering via Aarhus Vand) – eller vil den kræve nye midler til anlæg og drift?

13. juli 2026
Side 5 af 5

Svar

Der kan i nogle tilfælde skabes finansieringsmuligheder gennem sammen-tænkning med andre indsatser, eksempelvis klimatilpasning, regnvands-håndtering eller trafikale omdannelser. Ligeledes vil der kunne ske priorite-ringer inden for eksisterende anlægsrammer.

Omfanget af en udvidet indsats vil dog være afgørende for finansieringsbe-hovet. Hvis ambitionen er at gennemføre flere eller større grønne byrums-projekter end det nuværende aktivitetsniveau, vil det som udgangspunkt kræve yderligere anlægs- og driftsmidler for både at kunne etablere og efter-følgende vedligeholde anlæggene.

Med venlig hilsen

Nicolaj Bang
Rådmand

/

Henrik Seiding
Direktør